

Accountants en notarissen op afstand

Grote kantoren keren zich tegen concept-verordening notariaat

De goedkeuring van het samenwerkingsverbod met accountants door het EG-Hof heeft eind februari de nodige rust gebracht voor de advocatuur. Het notariaat verstoort die rust echter met een concept-verordening die de samenwerking van advocaten en notarissen overhoop haalt. De grote kantoren proberen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie op andere gedachten te brengen.

Lex van Almelo
freelance journalist

Alleen Wouters Advocaten en Notarissen is ongelukkig met de uitspraak van het Europese Hof van Justitie in Luxemburg. Het Amstelveense kantoor moet nu alle hoop op de naam Andersen Legal laten varen en zich beraden op een nieuwe structuur. 'Wij zijn absoluut teleurgesteld in de juridische motivering van het arrest,' zegt Scipio van der Stoel. Hij vindt de uitspraak veelbelovend tot vlak voor het einde. Dan blijkt de concurrentiebeperking door de ondernemersvereniging, zoals het Hof de Orde van Advocaten ziet, ineens door de beugel te kunnen, om het algemeen belang van de geheimhoudingsplicht te beschermen. Formeel moet de Raad van State nog een definitieve uitspraak doen, maar die zal niet afwijken van het arrest, waarom de hoogste bestuursrechter zelf heeft gevraagd. Van der Stoel neemt waarschijnlijk in april contact op met de Landelijk Deken om het nieuwe kantoormodel van Wouters te bespreken.

De andere partij bij de uitspraak van het hof, PriceWaterhouseCoopers, treurt er niet om. Advocaat Johan Boeren van Landwell wijst erop dat fiscalist J.W. Savelbergh zich destijds in het geschil heeft gevoegd omdat hij als belastingadviseur bij Price Waterhouse zijn oude stiel als advocaat weer wilde uitoefenen, maar de Nederlandse Orde van Advocaten hem destijds de inschrijving weigerde. Sindsdien is er veel gebeurd. Price Waterhouse fuseerde met Coopers &

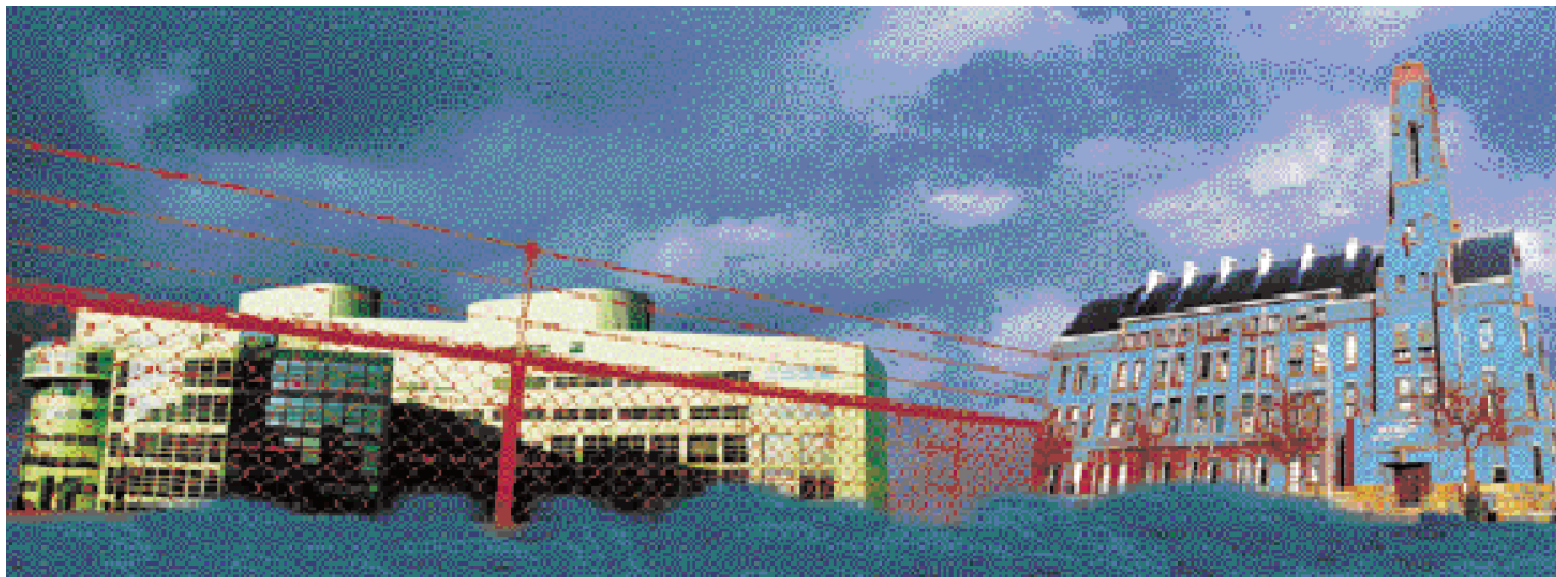
Lybrand. Op 1 juli 2000 werd Landwell opgericht, het wereldwijde netwerk van juristen en advocaten dat los en naast het wereldwijde netwerk van PriceWaterhouseCoopers staat. PriceWaterhouseCoopers Nederland is een NV en Landwell Nederland is een aparte NV waarvan de aandelen in handen zijn van negen advocaten en zes notarissen. Bovendien is Savelbergh inmiddels raadsheer bij het Hof Arnhem en taalt hij niet langer naar de advocatenpraktijk. 'De uitspraak van het Europese hof heeft voor ons geen gevolgen. Wij gaan hiermee door,' zegt Johan Boeren.

Steins Bisschop Meijburg & Co handhaaft zijn paardensprong-constructie. Alleen de vier blauwe blokjes in het logo en het e-mailadres verwijzen naar KPMG. Maar de 65 advocaten en 25 notarissen hebben een eigen kantoor in Amsterdam en Rotterdam. 'Wij zijn in hoge mate een *stand alone* kantoor. Er is sprake van vrije winkelnering voor KPMG en andere cliënten,' zegt hun woordvoerder.

'Gevolgen voor winstdeling'

De Orde is de enige Nederlandse beroepsorganisatie die haar leden verbiedt met accountants samen te werken, klaagde Wouters in een persbericht naar aanleiding van de uitspraak van het Europese Hof. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft haar leden op 20 februari namelijk een concept-verordening voorgelegd voor interdisciplinaire samenwerking met andere zakelijke dienstverleners. Die verordening opent voor notarissen de mogelijkheid om samen te werken met accountants, zij het onder strikte voorwaarden. Diezelfde voorwaarden gelden ook voor de samenwerking met advocaten en

Wouters Advocaten: 'Wij zijn absoluut teleurgesteld in de juridische motivering van het arrest van het Europese Hof'

Accountants (KPMG, Den Haag) en advocaten (De Brauw) moeten uit elkaar blijven

belastingadviseurs en hebben grote gevolgen voor advocatenkantoren waren notarissen werkzaam zijn.

Het notariaat wil met de verordening de onafhankelijkheid, onpartijdigheid en het 'eigen gezicht' in interdisciplinaire samenwerkingsverbanden waarborgen. Daarvoor moeten de notarissen zich verenigen in een eigen samenwerkingsverband – een 'staak' – die aan de top kan worden verbonden met andere 'staken'. De verschillende disciplines mogen samenwerken onder dezelfde naam, mits dat maar duidelijk is voor publiek, en mogen ook samen de winst delen. In de *staaksgewijze* organisatie moeten notarissen en advocaten een volledig gescheiden administratie voeren, zodat het Bureau Financieel Toezicht van de KNB de soliditeit en solvabiliteit van de notaris kan blijven controleren. Bovendien zijn gescheiden dossiers een waarborg voor de geheimhoudingsplicht, die volgens het Europese Hof bescherming verdient. Volgens de concept-verordening hoeven de aparte staken niet per se aparte vennootschappen of aparte maatschappen te zijn. Hoe de kantoren deze staken juridisch vormgeven, mogen zij zelf weten.

Volgens de KNB moeten notarissen de beroepsregels van de andere disciplines respecteren. Dat betekent dat zij, als zij willen samenwerken met accountants, niet ook kunnen samenwerken met advocaten. Daardoor slaat niet alleen de Orde van Advocaten, maar ook de notariële beroepsorganisatie de bijl aan de wortels van de *one stop shop*.

De concept-verordening hakt echter ook in op de bestaande organisatie van heel wat advocaten- en notariskantoren. Volgens art. 4 van de verordening moet de notariële stem beslissend zijn bij beslissingen over zaken die samenhangen met de notariële praktijkuitoefening. Advocaten hebben dus geen zeggenschap over bijvoorbeeld 'het al dan niet toetreden van andere notarissen tot het verband van notarissen', 'de *leverage* en het gewenste percentage declarabele uren binnen het verband van notarissen' en 'het aanvaarden en weigeren van cliënten, zulks tevens met inachtneming van de notariële ministerieplicht'. In de toelichting op de verordening staat verder: 'De zeggenschap van het interdisciplinaire samenwerkingsverband wordt derhalve begrensd door de notariële beroepsinhoudelijke onafhankelijkheid die zich ook uitstrekt op het gebied van personeelsbeleid (aantal, welk niveau en de beslissing over het aannemen ervan), automatisering (o.a. aparte aansluiting op het KNB-Intranet), organisatie en huisvesting (in lijn met de *staaksgewijze* opzet), financiën en administratie...'

Niet zo blij

De gevolgen zijn 'verstrekend' vindt voorzitter Frans Vermeulen van CMS Derks Star Busmann. 'Als je over deze zaken niets te zeggen hebt en geen greep meer hebt op de notarissen, moet dat gevolgen hebben voor de winstdeling. Wij hebben nu een maatschap voor de advocaten en notarissen, waarin de gezamenlijke winst volgens een bepaalde verdeelsleutel wordt uitgekeerd. Dat is een probleem en ik weet niet hoe je dat moet oplos-

sen. Mijn gedachten hierover zijn nog niet rijp. Het onderwerp heeft hoge aandacht.'

Ook bij De Brauw Blackstone Westbroek is men *not amused* met de concept-verordening. Het kantoor heeft 16 notarissen, exclusief de kandidaat-notarissen. 'Als groot kantoor zijn wij niet zo blij met de concept-verordening. Wij bekijken nu of wij fuseren met Linklaters. Volgens de Engelse regels kun je alleen als persoon toetreden tot de maatschap. De notarissen zouden dat straks volgens de verordening dus niet kunnen,' zegt notaris René Clumpkens van dit kantoor. Clumpkens vreest dat de regels van de concept-verordening het werven van talent bemoeilijken. 'De KNB is bezig de positie van de notaris op grote kantoren te marginaliseren.' De Brauw Blackstone Westbroek voert met andere grote kantoren op 6 maart overleg met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.

Voorzitter Louis Deterink van Holland Van Gijzen blijft rustig in de branding. Over de samenwerking met Ernst & Young heeft het kantoor een afspraak gemaakt met de Nederlandse Orde van Advocaten die tot en met 2004 loopt. Voor die tijd voelt hij er weinig voor de structuren van het kantoor al aan te passen, ook niet onder druk van de concept-verordening. 'Er zijn drie ontwikkelingen gaande: de uitspraak van het Europese Hof en de Raad van State, de concept-verordening van het notariaat en de nasleep van de Enron-affaire. De wereld is flink in beweging. Wij zien de ontwikkelingen even aan.'